

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра міжнародних економічних відносин

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини
за освітньою програмою
«Міжнародна економіка»

на тему: **УДОСКОНАЛЕННЯ ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ЮВЕЛІРНОЇ ГАЛУЗІ (НА ПРИКЛАДІ ТОВ
«ЗЛАТА ЖИВА»)**

Виконавець:

студентка ФМЕ, гр. 43

Василенко Вікторія Віталіївна _____

/підпис/

Науковий керівник:

д.е.н, професор

Козак Юрій Георгійович _____

/підпис/

ОДЕСА – 2021

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність кваліфікаційної роботи. Зовнішньоторговельна діяльність є одним із найважливіших напрямків розвитку підприємництва. В умовах ринкової економіки підприємства є основною ланкою зовнішньоекономічного комплексу країни. Це пов'язано з тим, що саме на підприємстві споживається продукція, яка вивозиться на експорт, а також імпортна сировина та матеріали. Обов'язковою умовою прийняття рішення про ведення зовнішньоторговельної діяльності є її позитивний ефект, оптимальна структура та ефективність, яка визначається шляхом зіставлення досягнутого економічного результату з витратами, яких зазнало підприємство. В умовах інтернаціоналізації бізнесу та нестабільності економічного зростання успішний розвиток зовнішньоторговельної діяльності підприємства визначається вирішенням завдань оцінки результативності такої діяльності та її удосконалення.

В умовах глобалізації світової торгівлі з року в рік збільшується обсяг експорту та імпорту ювелірної продукції через митний кордон України. Становлення ринкових відносин зумовило необхідність створення нової системи управління, на всіх рівнях економіки і насамперед, на рівні підприємства – первинної господарської ланки, а також вироблення заходів з удосконалення зовнішньоторговельної діяльності підприємств ювелірної галузі. Вищевикладене обумовлює вибір теми роботи та її актуальність.

Проблемам розвитку зовнішньоторговельної діяльності підприємств присвячено праці багатьох вчених, серед яких: І.В. Багрова, О.О. Гетьман, В.А. Зінченко, Н.А. Кизим, Ю.Г. Козак, Н.С. Логвінова, Н.І. Редіна та інші. Науковці приділили увагу зовнішньоекономічній діяльності, забезпеченню та підвищенню ЗЕД на підприємствах, але постійні зміни макро- та мікросередовища зумовлюють необхідність подальших досліджень у даній сфері.

Мета і завдання кваліфікаційної роботи. Метою дослідження є на основі аналізу зовнішньоторговельної діяльності підприємства ТОВ «Злата Жива» розробити рекомендацій щодо її удосконалення.

Для досягнення поставленої мети були визначені наступні **завдання**:

- дослідити поняття та особливості зовнішньоторговельної діяльності підприємства ювелірної галузі;
- узагальнити чинники, що впливають на зовнішньоторговельну діяльність підприємства ювелірної галузі;
- узагальнити методи дослідження та аналізу зовнішньоторговельної діяльності підприємства;
- надати організаційно-економічну характеристику ТОВ «Злата Жива» як суб'єкту зовнішньоторговельної діяльності;
- здійснити аналіз чинників, що впливають на зовнішньоторговельну діяльність ТОВ «Злата Жива»;
- здійснити аналіз стану та динаміки показників зовнішньоторговельної діяльності ТОВ «Злата Жива»;

- розробити за запропонувати шляхи удосконалення зовнішньоторговельної діяльності підприємства ювелірної галузі «Злата Жива».

Об'єктом дослідження є зовнішньоторговельна діяльність підприємства ювелірної галузі та процес її вдосконалення.

Предметом дослідження є теоретичні основи та практичні рішення щодо удосконалення зовнішньоторговельної діяльності підприємства ювелірної галузі «Злата Жива».

Методи дослідження. Методологічною основою кваліфікаційної роботи є теоретичні положення економічної науки та праці вчених-економістів в галузі зовнішньоторговельної діяльності підприємств. При написанні роботи використано загальнонаукові та спеціальні методи: узагальнення та синтезу, порівняльного, статистичного та економічного аналізу, SWOT-аналіз. Робота здійснена з використанням офісного пакету MS Office - Microsoft Excel.

Інформаційна база дослідження. Для написання роботи проаналізовано монографічна та наукова література, Інтернет-джерела, статистична інформація Державної служби статистики України та міжнародних організацій, внутрішня звітність ТОВ «Злата Жива».

Публікації та апробація результатів дослідження. За результатами виконання кваліфікаційної роботи опубліковано тези: Василенко В.В. «Чинники впливу на зовнішню торгівлю підприємств ювелірної галузі» // Наукова студентська конференція «Сучасний стан та перспективи розвитку економіки», Одеса, 13 квітня 2021 р, обсяг 0,3 авт.арк.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (55 найменувань). Загальний обсяг роботи становить 84 сторінки. Робота містить 20 таблиць, 23 рисунки.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЗОВНІШНЬТОРГОВЕЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА»** розглянуто теоретичні аспекти зовнішньоторговельної діяльності підприємства ювелірної галузі, визначаються чинники, що впливають на таку діяльність, узагальнено методи оцінки та аналізу зовнішньоторговельної діяльності підприємства ювелірної галузі.

У другому розділі **«АНАЛІЗ ЗОВНІШНЬТОРГОВЕЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ЮВЕЛІРНОЇ ГАЛУЗІ ТОВ «ЗЛАТА ЖИВА»** проаналізовано зовнішньоторговельну діяльність ТОВ «Злата Жива», здійснено аналіз впливу чинників, що сприяють та заважають здійсненню зовнішньоторговельної діяльності підприємства.

У третьому розділі **«ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ЗОВНІШНЬТОРГОВЕЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ЮВЕЛІРНОЇ ГАЛУЗІ ТОВ «ЗЛАТА ЖИВА»** запропоновано напрями вдосконалення зовнішньоторговельної діяльності ТОВ «Злата Жива», зокрема за

рахунок міжнародного лізингу обладнання, організаційних заходів та оптимізації експортного постачання.

ВИСНОВКИ

Таким чином, після проведення у кваліфікаційній роботі дослідження з проблем удосконалення зовнішньоторговельної діяльності підприємства ювелірної галузі, можна дійти наступних висновків:

1. Отже, зовнішньоторговельна діяльність - це діяльність по здійсненню угод в області зовнішньої торгівлі товарами, послугами, інформацією та інтелектуальною власністю. Зовнішньоторговельні операції можна охарактеризувати як комплекс методів і форм по обміну товарами і послугами між контрагентами з різних країн. При їх проведенні підприємства нерідко мають справу з різними видами ризиків, в результаті яких ефективність проведення операції виявляється мінімальною і не виправдовує вкладених коштів. Тому ризики класифікуються, і на підприємстві організовується процес управління ними. Для підприємств важливим також є правильний вибір методу зовнішньої торгівлі (прямий або через посередника).

2. На ефективність зовнішньоторговельної діяльності впливає ряд факторів, тобто способи, за допомогою яких підприємство може створювати, формувати і координувати свої дії на зовнішніх ринках. Їх можна розділити на три групи: техніко-економічні; комерційні; нормативно-правові. Внутрішні чинники, які впливають на експортну діяльність: розмір підприємства; витрати; складність продукції або характер та ступінь диверсифікації; досвід; контроль. До зовнішніх чинників належать: економічна свобода; конкуренція; присутність у державі; ризики. Що стосується підприємств України, то найбільш вплив на здійснення експорту мають витрати, досвід, складність продукції та ризики.

3. Визначення ефективності зовнішньоторговельних операцій зумовлює ступінь зацікавленості підприємства у виході на світовий ринок, дає змогу обґрунтувати окремі пропозиції щодо закупівлі та продажу певних товарів. Одержані дані можуть бути використані при розробці планів експорту та імпорту підприємства, при оцінюванні структури та напрямів зовнішньоторговельного обігу.

4. Підприємство ТОВ «Злата Жива» входить до складу ювелірної компанії та займається торговельною діяльністю у її складі. Чисті активи організації на 31 грудня 2020 р меншою від статутного капіталу на 38,6%. Таке співвідношення негативно характеризує фінансове становище і не задовольняє вимогам нормативних актів до величиною чистих активів організації. За 2020 рік прибуток від продажів дорівнював 63 010 тис. грн. За весь аналізований період спостерігалось досить значне зниження фінансового результату від продажів - на 2 373 7, 40 тис. грн., або на 97,4%. Зміна виручки наочно представлено нижче на малюнку.

5. SWOT-аналіз дав змогу визначити основні чинники внутрішнього і зовнішнього середовища підприємства. можна відзначити, що найбільш важливими конкурентними перевагами підприємства є широкий асортимент і висока якість вироблених виробів. Найбільш слабкими сторонами підприємства, на які необхідно звернути увагу в першу чергу, є слабка система маркетингових комунікацій.

Основні загрози для підприємства - високий рівень конкуренції і наявність товарів-замінників. За підсумками SWOT-аналізу можна зробити висновок про те, що необхідно розвивати свій бренд, розробляти ефективну систему маркетингових комунікацій і прагнути до відкриття реальної торгової точки і для цього можливостей більше, ніж загроз.

6. Рентабельність експортних продажів свідчить про те, що в 2019 році частка прибутку від експорту в виручці від реалізації продукції, що експортується склала 86%, і 79% в 2020р. Це свідчить про негативну тенденцію зовнішньоекономічної діяльності підприємства. При проведенні аналізу операцій із зовнішньоекономічної діяльності важливо приділити увагу аналізу транспортних витрат. Рівень транспортних витрат збільшився на 14 878 тис. грн., але при цьому від експорту знизилася на 6 307 2,70 тис. грн. Рівень транспортних витрат в загальній частці виручки від експорту становить 1,56%.

7. Однією з найпоширеніших форм надання послуг у зовнішньоекономічній діяльності є лізинг. Він дуже зручний особливо для українських виробників, які не можуть самотійно придбати необхідне їм обладнання високої якості. Пропонується закупити наступне устаткування у лізинг Фрезерний 4-координатної ЧПУ верстат POLYSTAR, 3D принтер Formlabs Form 2, Машина 3-D прототипування ENVISIONTEC Perfactory 4, Піч ультрафіолетова для полімеризації, мод. М. Наступним кроком було проведення оцінки ефективності встановлення на підприємстві лізингового комплексу. Згідно отриманих розрахунків, зроблено висновок, що лізинг обладнання вигідніший ТОВ «Злата Жива», аніж купівля комплексу у кредит, незалежно від схеми погашення кредиту.

8. За проведеною роботою і виявленим проблемам, підприємству рекомендується дотримуватися наступних рекомендацій Підприємству потрібно розширювати дилерську базу, тоді розшириться мережа закордонних експортних продажів, зв'язку з цим збільшиться прибуток.

9. Однією з сучасних концепцій управління, вирішальною ці проблеми, є процесний підхід, орієнтований не так на організаційну структуру підприємства, а на бізнес-процеси, кінцевими цілями виконання яких є виробництво товарів або послуг, які мають цінність для зовнішніх або внутрішніх споживачів. Актуальність впровадження процесного підходу на підприємствах, орієнтованих на зовнішній ринок, обумовлюється ще й тим, що багато зарубіжні партнери вимагають від вітчизняних підприємств впровадження системи менеджменту якості.

10. Крім роботи з внутрішньою структурою, підприємствам необхідно при виході на зовнішні ринки особливу увагу приділити ризикам, супутнім роботі на міжнародних ринках. Одним з методів такого страхування є створення всередині підприємства фонду FullCurrencyCap (FCC). Суть даного методу полягає в самострахування від можливих зовнішньоекономічних і підприємницьких ризиків, будь-яких надзвичайних ситуацій за допомогою створення відповідних резервів на накопичувальному рахунку підприємства.

11. Шляхом аналізу ринку перевізників, що можуть забезпечити транспортування ювелірних виробів, ми дійшли висновку, що слід зупинитись на компанії DB Schenker – вона є лідером з надання передових міжнародних логістичних послуг. У 1-й рік використання компанією повного пакету послуг 4PL-

провайдера дозволить знизити витрати, пов'язані з логістикою, на 25%. У наступні роки ефективність застосування аутсорсингу зросте ще на 17 %.

АНОТАЦІЯ

Василенко В.В., «УДОСКОНАЛЕННЯ ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ЮВЕЛІРНОЇ ГАЛУЗІ (НА ПРИКЛАДІ ТОВ «ЗЛАТА ЖИВА»)

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» за освітньою програмою «Міжнародна економіка». - Одеський національний економічний університет. - Одеса, 2021 р.

Кваліфікаційна робота бакалавра складається з трьох розділів. Об'єктом дослідження є зовнішньоторговельна діяльність підприємства ювелірної галузі та процес її вдосконалення.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти зовнішньоторговельної діяльності підприємства ювелірної галузі, визначаються чинники, що впливають на таку діяльність, узагальнено методи оцінки та аналізу зовнішньоторговельної діяльності підприємства ювелірної галузі.

Проаналізовано зовнішньоторговельну діяльність ТОВ «Злата Жива», здійснено аналіз впливу чинників, що сприяють та заважають здійсненню зовнішньоторговельної діяльності підприємства.

Запропоновано напрями вдосконалення зовнішньоторговельної діяльності ТОВ «Злата Жива», зокрема за рахунок міжнародного лізингу обладнання, організаційних заходів та оптимізації експортного постачання.

Ключові слова: зовнішньоторговельна діяльність підприємства, експорт, імпорт, ювелірна галузь, удосконалення зовнішньоторговельної діяльності.

ANNOTATION

Vasylenko V.V., "IMPROVEMENT OF FOREIGN TRADE ACTIVITY OF THE ENTERPRISE OF THE JEWELRY INDUSTRY (ON THE EXAMPLE OF LLC "ZLATA ZHYVA")"

Qualifying work for a bachelor's degree in specialty 292 "International Economic Relations" in the educational program "International Economics". - Odessa National Economic University. - Odessa, 2021

The bachelor's thesis consists of three sections. The object of research is the foreign trade activity of the jewelry industry and the process of its improvement.

The theoretical aspects of foreign trade activity of the jewelry industry are considered in the work, the factors influencing such activity are determined, the methods of estimation and analysis of foreign trade activity of the jewelry industry enterprise are generalized.

The foreign trade activity of Zlata Zhyva LLC is analyzed, the analysis of the influence of the factors promoting and interfering with realization of foreign trade activity of the enterprise is carried out.

The directions of improvement of foreign trade activity of Zlata Zhiva LLC are offered, in particular at the expense of the international leasing of the equipment, organizational measures and optimization of export delivery.

Key words: foreign trade activity of the enterprise, export, import, jewelry branch, improvement of foreign trade activity.